

Faktablad nr 18, kod: BALSE-018; ANSSE-018. Namn: ÅPH 18 Naturvårdsverket

Åtgärd att identifiera de ämnen som kan förekomma i utgående vatten från avloppsreningsverk i sådana halter att de riskerar att påverka havsmiljön negativt

att med avseende på de identifierade riskerna, utreda behov av och utifrån sådana behov ta fram generella utsläppskrav/vägledande riktvärden, tillämpliga kontroll-/mätmetoder samt vägledning för tillsyn och prövning

Motivering Åtgärdens övergripande syfte är att identifiera och på sikt reglera farliga ämnen som släpps ut från reningsverk i sådana mängder att de riskerar att påverka havsmiljön negativt.

Åtgärden bedöms bidra till en mer enhetlig och underbyggd bedömning av aktuell påverkan från avloppsreningsverk på vattenmiljön och åtgärdsbehov, både generellt och i enskilda fall.

Miljö kvalitetsnorm

- B.1 (inte kustvatten, 8 § HVMFS 2012:18), bilaga 3 HVMFS 2012:18
- B.2 bilaga 3 HVMFS 2012:18
- God miljöstatus, kvalitativa förhållanden 8.1 och 8.2, bilaga 2 del A HVMFS 2012:18

Genomförande Naturvårdsverket, i samråd med Havs- och vattenmyndigheten, Läke medelsverket, Kemikalieinspektionen, länsstyrelser och kommuner.

Åtgärden stödjer åtgärd riktad till Naturvårdsverket i vattenmyndigheternas åtgärdsprogram

Lagstiftning/regelverk

Miljömål Giffri miljö
Hav i balans och levande kust och skärgård

Bakgrund Ett stort antal farliga ämnen kan släppas ut till vattenmiljön via avloppsvatten och avloppsreningsverk¹, men det är i dagsläget svårt att bedöma i vilken omfattning och hur stort åtgärdsbehovet är.

Sedan 2010 analyseras ett antal ämnen på nio utvalda reningsverk i Sverige inom den nationella miljöövervakningen. Bland annat har följande ämnen påträffats: ciprofloxacin (antibiotika), perfluorerade ämnen såsom PFOS och PFOA, Tris(2-butoxyetyl)fosfat (TBEP), 4-t-oktylfenol, triclosan, bisfenol A, nickel, bly, arsenik, koppar, zink, monobutyltenn och polycykliska myskämen. Även östrogena effekter har detekteras i de flesta prover². Inom Revaq-samarbetet (Svenskt Vatten) pågår dessutom ett uppströmsarbete som syftar till att identifiera och reducera ett antal ämnen redan vid källan.³

Vilka farliga ämnen som är mest relevanta ur miljösynpunkt i utgående avloppsvatten behöver kartläggas. För de ämnen som identifieras utgöra störst risk kan nationella utsläppskrav behöva tas fram och eventuellt föreskrivas. Det gäller även tillämpliga kontroll-/mätmetoder. De föreskrifter som idag särskilt reglerar avloppsreningsverk för behandling av avloppsvatten från tätbebyggelse och då avseende utsläppsnivåer och analyskrav är:

- Kungörelse med föreskrifter om kontroll av utsläpp till vatten- och markrecipient från anläggningar för behandling av avloppsvatten från tätbebyggelse (SNFS 1990:14)
- Kungörelse med föreskrifter om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse; (SNFS 1994:7)

Dessa föreskrifter är dock inte tillräckligt omfattande för att hantera farliga ämnen och deras påverkan på havsmiljön på ett adekvat sätt utan kan behöva kompletteras. Avloppsvattendirektivet bedöms inte utgöra ett hinder för sådana kompletteringar utan ger snarare stöd för ytterligare krav. Enligt avloppsvattendirektivets bilaga I B.4. ska strängare krav ställas än de som anges i tabell 1 och 2 i samma direktiv, om det behövs för att säkerställa att recipienten uppfyller kraven i andra tillämpliga direktiv. Även andra regleringar kan vara relevanta för åtgärden, exempelvis Statens naturvårdsverks föreskrifter (NFS 1995:7) om utsläpp av industriellt avloppsvatten och Industriutsläppsförordningen

¹ Exempel på ämnen där man inom EU-arbete kommit fram till att avloppsreningsverk kan stå för betydande miljöpåverkan på vattenmiljön är PBDE, klorpyrifos-etyl, DEHP, diuron, isotroturon, bly, nickel, nonylfenol, oktylfenol, PAHer såsom bens(a)pyren och TBT, HBCD, dioxiner och PCBer, samt de tre läkemedlen 17-alfa-etinylöstradiol, 17 beta-etinylöstradiol och diklofenak.

² http://www3.ivl.se/miljo/projekt/dvss/pdf/miljogift_slam_avlopp_2011.pdf

³ <http://www.svenskvatten.se/vattentjanster/Avlopp-och-Miljo/REVAQ/>.

(2013:250).

Utöver reglering kan även befintlig vägledning behöva ses över och revideras, t.ex. Naturvårdsverkets Handbok 2010:3 *Kemisk och biologisk karakterisering av punktutsläpp till vatten*, och ny vägledning tas fram om behov föreligger. Det gäller särskilt vägledning riktad till prövnings- och tillsynsmyndigheter.

Geografisk omfattning

Nordsjön och Östersjön.

Koordinering EU-direktiv

Ramdirektivet för vatten (2000/60/EG)
Avloppsvattendirektivet

Regional koordinering

Bieffekter

Åtgärden har positiva bieffekter. Vid införandet av eventuellt behov av utsläppskrav/riktvärden finns krav på remissförfarande och utredningar av kostnads-nyttaspekter.

Samhällsekonomiska konsekvenser

Kostnads-nyttoanalys och kostnadseffektivitet har analyserats, se kapitlet Samhällsekonomiska konsekvenser av åtgärdsprogrammet